

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

havo 5

2024-2025 **(havo 4 2023-2024)**

Versiedatum: 17-6- 2024

Vastgesteld:

Dit document is bestemd voor de **havo 5** leerlingen van het TRINITAS COLLEGE, locatie HAN FORTMANN en hun ouders.

INHOUDSOPGAVE

1	DE INRICHTING VAN HET EINDEEXAMEN.....	4
	1.1 HET SCHOOLEXAMEN	5
	1.2 HET CENTRAAL EXAMEN	6
2	HET EXAMENREGLEMENT.....	7
3	PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING, DATA	7
	3.1 DATA VAN HET SCHOOLEXAMEN	7
	3.2 DATA VAN HET CENTRAAL EXAMEN	8
4	PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING, HET SCHOOLEXAMEN PER VAK	8
	4.1 AARDRIJKSKUNDE	9
	4.2 BEDRIJFSECONOMIE	10
	4.3 BIOLOGIE	11
	4.4 BSM (BEWEGEN SPORT EN MAATSCHAPPIJ)	12
	4.5 CKV (CULTURELE KUNSTZINNIGE VORMING)	14
	4.6 DUIJS	15
	4.7 ECONOMIE.....	16
	4.8 ENGELS	17
	4.9 FRANS	18
	4.10 GESCHIEDENIS	19
	4.11 HANDVAARDIGHEID	20
	4.12 INFORMATICA.....	21
	4.13 LICHAMELIJKE OPVOEDING	23
	4.14 MAATSCHAPPIJLEER	25
	4.15 MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN.....	26
	4.16 MUZIEK	27
	4.17 NATUURKUNDE	28
	4.18 NEDERLANDS	29
	4.19 REKENEN.....	30
	4.20 PROFIELWERKSTUK.....	31
	4.21 SCHEIKUNDE	33
	4.22 TEKENEN	34
	4.23 WISKUNDE A	35
	4.24 WISKUNDE B	36
	4.25 WISKUNDE D.....	37

Beste examenkandidaat,

Het examenjaar is inmiddels van start gegaan. Je zult snel merken dat het een heel ander jaar wordt dan de voorgaande schooljaren: het is korter en kent hoge pieken, vooral tijdens de SE-weken en het Centraal Examen. Het is een spannend jaar waarin hard gewerkt zal moeten worden met, naar ik hoop, een geslaagd resultaat.

Het eindexamen en de schoolexamens vragen voorbereiding en planning. Daarom vind je hier veel informatie die betrekking heeft op dit eindexamenjaar, zowel wat betreft het schoolexamen als het centraal eindexamen. Je vindt de beschrijving van wat je moet kennen en kunnen, en wat jouw rechten en plichten zijn, dus alles met betrekking tot de gang van zaken gedurende het hele schooljaar. Je hebt het o.a. nodig bij ziekte of absentie, of andere ongeplande zaken. Lees het daarom goed door.

Het volledige examenreglement is te vinden op de website van het Trinitas College, onder HF → Schoolgids → Toetsen en examens.

Ik vertrouw erop dat je weet hoe je jouw kwaliteiten moet benutten en weet wanneer je een steuntje in de rug moet vragen. Daarvoor kun je natuurlijk rekenen op de hulp van de docenten of je mentor. Zij zullen je zo goed mogelijk begeleiden. Ondanks alle begeleiding ben jij uiteindelijk degene die het studeren moet organiseren en die op het examen de prestatie moet leveren.

Ik ga ervan uit dat een jaar hard werken beloond zal worden met een diploma.
Ik wens jullie heel veel succes en een in alle opzichten geslaagd examenjaar!

Odet van der Putten
examensecretaris

1 DE INRICHTING VAN HET EINDEEXAMEN

Het eindexamen bestaat uit:

- het schoolexamen (SE)
- het centraal examen (CE)

Alle vakken hebben een schoolexamen. Voor een aantal vakken is er geen centraal examen. Uit onderstaand overzicht blijkt hoe het voor elk vak geregeld is. Niet elk vak wordt beoordeeld met een cijfer. Bij het vak lichamelijke opvoeding (lo) moet de kandidaat om te slagen de kwalificatie voldoende (V) of goed (G) behalen.

Het examen voor de vakken ckv en maatschappijleer wordt in 4 havo afgerond.

De vakken ckv, maatschappijleer en het profielwerkstuk maken deel uit van het combinatiecijfer.

Overzicht I

	Vak	Eindexamen	Beoordeling
1.	Aardrijkskunde	SE+CE	cijfer
2.	Bedrijfseconomie	SE+CE	cijfer
3.	Biologie	SE+CE	cijfer
4.	BSM	SE	cijfer
5.	Ckv	SE	cijfer
6.	Duits	SE+CE	cijfer
7.	Economie	SE+CE	cijfer
8.	Engels	SE+CE	cijfer
9.	Frans	SE+CE	cijfer
10.	Geschiedenis	SE+CE	cijfer
11.	Handvaardigheid	SE+CE	cijfer
12.	Informatica	SE	cijfer
13.	Lichamelijke opvoeding	SE	voldoende/goed
14.	Maatschappijleer	SE	cijfer
15.	Maatschappijwetenschappen	SE+CE	cijfer
16.	Muziek	SE+CE	cijfer
17.	Natuurkunde	SE+CE	cijfer
18.	Nederlands	SE+CE	cijfer
19.	Scheikunde	SE+CE	cijfer
20.	Tekenen	SE+CE	cijfer
21.	Wiskunde A	SE+CE	cijfer
22.	Wiskunde B	SE+CE	cijfer
23.	Wiskunde D	SE	cijfer
24.	Profielwerkstuk	SE	cijfer

Onderdelen van het examendossier: SE¹, CE² en SK³

In de pta's is per onderdeel van het examendossier aangegeven of het deel uitmaakt van het schoolexamen (SE¹), van het centraal examen (CE²) en/of van de schooleigen keuzes (SK³).

1.1 HET SCHOOLEXAMEN

De school stelt zelf de opgaven en opdrachten voor het schoolexamen vast en de examinerator beoordeelt het werk van zijn leerlingen naar eigen inzicht. De verrichtingen van de kandidaten worden vastgelegd in het examendossier (ED).

Bij het ontbreken van cijfers in het examendossier kan de kandidaat niet slagen.

Bij schriftelijke schoolexamens wordt de kandidaat geacht minimaal tien minuten voor aanvang van een toets aanwezig te zijn.

Bij de pta's per vak staat vermeld of een onderdeel kan worden herkanst en op welk moment. Indien zich bijzondere omstandigheden voordoen kan de directeur besluiten om een extra herkansing voor een hele jaarlaag of voor een bepaald vak aan te bieden, volgens artikel 25.4 van het examenreglement.

Herkansingen en herexamens worden op dezelfde wijze (duur, vorm, weging) afgenomen als de oorspronkelijke toets zoals vermeld in het PTA, tenzij het PTA anders aangeeft.

Toetsvormen

We onderscheiden bij het schoolexamen vijf toetsvormen:

- schriftelijke toetsen met open en/of gesloten vragen (TO)
- mondelinge toetsen (MO)
- praktische opdrachten (PO)
- handelingsdeel (HD)
- profielwerkstuk (pws)

Praktische opdrachten

De praktische opdracht is een opdracht die bedoeld is om vaardigheden te beoordelen.

Daarbij valt te denken aan: practicum, onderzoeksopdracht, literatuurstudie, opdracht waarbij ICT functioneel gebruikt wordt, omgaan met informatie ten behoeve van meningsvorming, ontwerpoperdracht, etc.

De kandidaat zal zijn resultaten moeten presenteren.

Mogelijke presentatievormen zijn:

- een verslag
- een essay of artikel
- mondelinge voordracht
- een reeks stellingen met onderbouwing
- een poster- of PowerPointpresentatie (of presentatie met andere media) met toelichting
- een product van een ontwerpoperdracht met de bijbehorende documentatie

De periode waarin de praktische opdracht wordt afgenomen staat vermeld in het PTA.

De beoordelingscriteria en de inleverdatum zijn bij aanvang van de praktische opdracht bekend en worden samen met de opdracht op de elo gepubliceerd. De beoordeling wordt uitgedrukt in een cijfer afgerond op één decimaal.

Als de kandidaat de uiterste inleverdatum overschrijdt *zonder geoorloofde reden* dan heeft dat invloed op de beoordeling. Is de overschrijding minder dan twee weken dan zal het beoordelingscriterium 'planning' onvoldoende zijn en zal het behaalde cijfer lager zijn dan dat voor een vergelijkbaar werkstuk dat wel op tijd is ingeleverd.

Is de overschrijding meer dan twee weken waarbij geen overleg heeft plaatsgevonden, dan kan dit worden aangemerkt als een onregelmatigheid, ter beoordeling van de teamleider. Er kan geen cijfer worden gegeven voor een praktische opdracht die niet is ingeleverd.

Bij het ontbreken van ED-cijfers, waaronder PO-cijfers, kan de kandidaat niet slagen.

Het handelingsdeel (HD)

De kandidaat moet een aantal opdrachten/activiteiten uitvoeren. De beoordelingseis is dat de kandidaat de activiteit/opdracht naar behoren heeft gedaan. Dat laatste moet blijken uit een kort verslag of een notitie van de docent.

De periode waarin het handelingsdeel wordt afgenomen staat vermeld in het PTA. De inleverdatum is bij aanvang van het handelingsdeel bekend en worden samen met de opdracht op de elo gepubliceerd.

Als de kandidaat de uiterste inleverdatum overschrijdt *zonder geoorloofde reden* dan heeft dat invloed op de beoordeling.

Het profielwerkstuk (pws) en het combinatiecijfer

Het schoolexamen omvat ook het profielwerkstuk. Het profielwerkstuk heeft betrekking op tenminste één groot vak (studielast minstens 320 uur) uit het pakket van de kandidaat. Het profielwerkstuk wordt opgestart in het voorexamenjaar en afgerond in de eerste helft van het examenjaar. Informatie over het pws is te vinden op de elo. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer. Dat cijfer is onderdeel van het combinatiecijfer samen met ckv en maatschappijleer. Het pws en het combinatiecijfer maken deel uit van het ED. Het is niet toegestaan om een cijfer lager dan 4 (afgerond) te halen voor een onderdeel van het combinatiecijfer.

Afronding van het schoolexamen

De toetsen met open en/of gesloten vragen, de mondelinge toetsen en de praktische opdrachten worden beoordeeld met een cijfer. Het eindcijfer voor het schoolexamen van een vak wordt bepaald door weging van cijfers voor de praktische opdrachten en voor de toetsen. Deze weging is per vak vastgelegd.

De toetsen met open en/of gesloten vragen worden in het examenjaar zoveel mogelijk in schoolexamenperiodes afgenomen. In het examenjaar worden drie van zulke periodes gepland.

De kandidaat heeft het schoolexamen afgerond als aan alle hiernavolgende voorwaarden is voldaan:

- de vakken die onderdeel zijn van zijn examen en geen centraal examen kennen, zijn getoetst en beoordeeld als aangegeven in het pta, en voor deze vakken is een eindcijfer vastgesteld;
- de vakken die onderdeel zijn van zijn examen en wel een centraal examen kennen, zijn getoetst en beoordeeld als aangegeven in het pta;
- de overige vakken die onderdeel zijn van zijn examen waarvan de kandidaat heeft aangegeven ze te willen betrekken bij de slaag-en-zakregeling voor het eindexamen, zijn getoetst en beoordeeld overeenkomstig het pta;
- de vakken die onderdeel van zijn examen zijn en daartoe zijn aangewezen, zijn beoordeeld met «voldoende» of «goed»;
- het profielwerkstuk is beoordeeld met een cijfer;
- alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd.

1.2 HET CENTRAAL EXAMEN

De opgaven van dit deel van het eindexamen wordt vastgesteld door een commissie die door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen wordt ingesteld. De beoordeling van het werk dat de kandidaten maken in het kader van het centraal examen geschiedt op basis van voor ons gehele land gelijke normen. Het centraal examen wordt afgenomen in mei 2025.

De stof voor het centraal examen vind je op [Examenblad](#). Op deze pagina is alle informatie over het CE te vinden. Selecteer bovenaan het examenjaar (2025) en je afdeling (havo).

2 HET EXAMENREGLEMENT

Op dit pta is het examenreglement van toepassing. Hierin is o.a. informatie te vinden m.b.t. de uitslagbepaling, herkansingen en herexamens, het centraal examen, maatregelen bij te laat komen en onregelmatigheden, procedures voor verzoeken of klachten m.b.t. schoolexamens of eindexamens. Examenkandidaten dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van het examenreglement.

Het examenreglement is leidend en is te vinden op de website van de locatie Han Fortmann. In gevallen waarin het examenreglement niet voorziet, beslist de directeur van de locatie Han Fortmann. Indien het examenreglement en / of de programma's van toetsing en afsluiting strijdig zijn met het uitvoeringsbesluit wet voortgezet onderwijs 2020, dan geldt het uitvoeringsbesluit WVO 2020. De directeur van de locatie Han Fortmann is bevoegd zo nodig wijzigingen aan te brengen in het examenreglement en / of de programma's van toetsing en afsluiting. De eventuele wijzigingen worden van kracht veertien dagen nadat alle kandidaten schriftelijk op de hoogte zijn gebracht van die wijzigingen.

3 PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING, DATA

3.1 DATA VAN HET SCHOOLEXAMEN

SE1	van 17.10.24 tot en met 25.10.24
SE2	van 12.12.24 tot en met 19.12.24
SE3	van 4.2.25 tot en met 7.2.25
SE4	van 25.3.25 tot en met 4.4.25

De afname van de toetsen luistervaardigheid vindt plaats in de week van 20 t/m 24 januari.

Om te voorkomen dat een kandidaat op één dag examen moet afleggen in meer dan twee onderdelen van het schoolexamen, kan het nodig zijn SE1 / SE2 / SE3 met één dag te verlengen.

De herkansingen in het kader van het schoolexamen vinden plaats op:

- woensdag 2 oktober 2024 (HSEV, herkansing één SE afgenomen in havo 4)
- dinsdag 3 december 2024 (HSE1, herkansing één SE afgenomen tijdens SE1)
- donderdag 13 en vrijdag 14 maart 2025 (HSE2+3, herkansing twee SE's afgenomen tijdens SE2/SE3)

De herexamens in het kader van het schoolexamen vinden plaats op woensdag 2 oktober 2024 (maat) en op woensdag 9 april 2025 (bsm, wisD, in). Het herexamen ckv dient voor de herfstvakantie afgerond te zijn.

Het schoolexamen wordt afgesloten op donderdag 17 april 2025.

Aanvulling pta havo 4 2023-2024:

In havo 4 hebben de kandidaten de mogelijkheid gekregen om een toets uit het voortgangsdossier of een SE te herkansen indien zij aan de herstelopdracht hebben voldaan.

3.2 DATA VAN HET CENTRAAL EXAMEN

In onderstaand overzicht is aangegeven wanneer de centrale examens voor de verschillende vakken worden gehouden in 2025.

	1 ^e tijdvak	
natuurkunde	vrijdag 9 mei	13.30 – 16.30
Duits geschiedenis	maandag 12 mei	09.00 – 11.30
	maandag 12 mei	13.30 – 16.30
Frans	dinsdag 13 mei	13.30 – 16.00
muziek biologie	woensdag 14 mei	09.00 – 11.30
	woensdag 14 mei	13.30 – 16.30
Nederlands	donderdag 15 mei	13.30 – 16.30
maatschappijwetenschappen Engels	vrijdag 16 mei	09.00 – 12.00
	vrijdag 16 mei	13.30 – 16.00
handvaardigheid / tekenen bedrijfseconomie	maandag 19 mei	09.00 – 11.30
	maandag 19 mei	13.30 – 16.30
wiskunde A en B	dinsdag 20 mei	13.30 – 16.30
economie	woensdag 21 mei	13.30 – 16.30
aardrijkskunde	donderdag 22 mei	13.30 – 16.30
scheikunde	vrijdag 23 mei	13.30 – 16.30

Het tweede tijdvak

In maart 2025 wordt bekendgemaakt op welke dagen en tijdstippen de centrale examens in het tweede tijdvak (de herkansingen) worden afgenomen. De herkansingen worden op school afgenomen van dinsdag 17 t/m dinsdag 24 juni 2025. De herkansing voor een aantal vakken met weinig kandidaten vindt niet op school plaats maar ten overstaan van de staatsexamencommissie. In maart 2025 wordt bekendgemaakt welke vakken dat zijn en op welke datum dit plaatsvindt.

4 PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING, HET SCHOOLEXAMEN PER VAK

In dit hoofdstuk is per vak beschreven wat de kandidaat in het kader van het schoolexamen in havo 5 moet doen. Ook is beschreven wat de kandidaat in 4 havo in het kader van het schoolexamen heeft gedaan.

De genoemde domeinen worden toegelicht in de syllabus van elke vak. Op [Examenblad](#) zijn deze syllabi te vinden. Selecteer het examenjaar (2025) en je afdeling (havo), kies een vak en klik op syllabus havo 2025.

4.1 AARDRIJKSKUNDE

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	40%	60%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	TO	15%	120	TW2	A1 & B1+2	X	X		Inhoud: Arm & Rijk helemaal Hulpmiddelen: Bosatlas 55 ^e druk, gewone rekenmachine	HSEV
to2	TO	15%	120	TW4	A1 & C1+2+3	X	X		Inhoud: Systeem aarde helemaal + op te geven hoofdstukken uit Leven in Europa Hulpmiddelen: Bosatlas 55 ^e druk, gewone rekenmachine	HSEV
P01	PO	10%	nvt	zie elo	A1+2 & E2	X			Onderzoek in de eigen omgeving: verslag + dossier	-

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to3	TO	15%	150	SE1	A1, B3 & E1+2+3	X	X		Inhoud: Op te geven hoofdstukken uit Leven in Europa + Wonen in NL ⁴ Hulpmiddelen: Bosatlas 55 ^e druk, gewone rekenmachine	HSE1
to4	TO	20%	150	SE2	A1 & D1+2	X	X		Inhoud: Op te geven hoofdstukken uit Brazilië ⁴ Hulpmiddelen: Bosatlas 55 ^e druk, gewone rekenmachine	HSE2/3
to5	TO	25%	150	SE4	A1, B2, C2, D1+2, E1		X		Inhoud: Alle examenstof ⁴ Hulpmiddelen: kaartenbijlage, gewone rekenmachine	-

⁴ Bij de opgegeven hoofdstukken wordt verwacht dat naast het tekstboek ook de opdrachten en aantekeningen in het werkboek en de toegevoegde uitleg in PPT en clips worden bestudeerd.

4.2 BEDRIJFSECONOMIE

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	0%	100%	100%

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen ⁴	Herkansing
to1	TO	35%	150	SE1	A t/m C, E en F	X	X		Cumulus boek havo 4 <i>Geldzaken, Ondernemerschap</i> en Cumulus boek havo 5 <i>Eenmanszaak</i>	HSE1
to2	TO	35%	150	SE2	A t/m F	X	X		Cumulus boek havo 4 <i>Ondernemerschap</i> boek havo 5 <i>Eenmanszaak en Besloten Vennootschap</i>	HSE2+3
to3	TO	30%	150	SE4	A t/m G	X	X		<i>Boek Havo 5 Eenmanszaak, Besloten Vennootschap (Personeelszaken, Break Even Analyse) en Naamloze Vennootschap.</i>	-

⁴ Toegestane hulpmiddelen: gewone rekenmachine

4.3 BIOLOGIE

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	25%	75%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
P01	PO	10%	-	jan-feb	A	X			PO tuinkers	-
to1	TO	15%	100	TW4	A B4, B6, B7, C1, C2, D1, D2, D3, E2, E3, F1, F3	X	X		Biologie voor jou: boek H4a Thema 2 (Voortplanting) boek H4b Thema 5 (Regeling) boek H4b Thema 6 (Waarnemen en Gedrag)	HSEV

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen ⁴	Herkansing
to2	TO	20%	100	SE2	A B1, B2, B4, C1, D1, E1, E4, F1, F2, F3	X	X		Biologie voor jou: boek H4a Thema 1 (Inleiding in de biologie) boek H4a Thema 4 (Evolutie) boek H5a Thema 9 (DNA)	HSE2+3
P02	PO	10%	-	okt-nov	A	X			PO gist (verslag per tweetal, 10 slu) Eisen en beoordelingscriteria: Zie elo	-
to3	TO	20%	100	SE3	A B2, B4, B8, C1, C3, D1, D4, E4, F3	X	X		Biologie voor jou: boek H4a Thema 3 (Genetica) boek H4b Thema 7 (Ecologie en milieu) boek H5a Thema 8 (Stofwisseling)	HSE2+3
to4	TO	25%	120	SE4	A B3, B4, B5, C2, D1	X	X		Biologie voor jou: boek H5a Thema 10 (Vertering) boek H5b Thema 11 (Transport) boek H5b Thema 12 (Gaswisseling en uitscheiding) boek H5b Thema 13 (Afweer)	-

⁴ Toegestane hulpmiddelen bij SE's: Binas 7^e editie en gewone rekenmachine

4.4 BSM (Bewegen Sport en Maatschappij)

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	15%	85%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode ⁴	Domeinen	SE ¹	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	TO	5%	100	TW2	E	X		H3 Be Sports Minded	HSEV
to2	TO	10%	100	TW4	D	X		H1 t/m 1.4 Be Sports Minded	HSEV
HD	HD	nvt	100	Vv-zv klas 4	B, E	X		Sportoriëntatie, keuze uit waterskiën, paardrijden, snowboarden ed.	-

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode ⁴	Domeinen	SE ¹	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
P01	PO	35%		Havo 4-5	A, B, C	X		Bsm-dossier Praktijk (invulling zie hieronder) ⁵	-
P02	PO	35%		Havo 5	A, B, C	X		Bsm-dossier Bewegen en organisatie (invulling zie hieronder) ⁵	-
to3	TO	15%	100	SE4	D	X		H1: 1.5 t/m 1.7 Be Sports Minded	-
HD	HD	nvt	100	Vv-mv klas 5	B, E	X		Sportoriëntatie, keuze uit waterskiën, paardrijden, snowboarden ed.	-

Bsm-dossier Praktijk (P01)⁵

Weging in P01	Lengte in min.	Afname periode ⁴	Domeinen	SE ¹	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen
3,5	100	Zv-hv havo 4	A, B, C	X		Kastie
3,5	100	Zv-hv havo 4	A, B, C	X		Horden
3,5	100	Hv-kv havo 4	A, B, C	X		Turnen, zwaaien
3,5	100	Hv-kv havo 4	A, B	X		Badminton
3,5	100	Kv-vv havo 4	A, B	X		(Kick)Boksen

3,5		100	Kv-vv havo 4	A, B, C	X		Polstokhoogspringen
3,5		100	Vv-zv havo 4	A, B, C	X		Atletiek, werpnummers
3,5		100	Zv-hv havo 5	A, B, C	X		Basketbal/handbal
3,5		100	Hv-kv havo 5	A, B, C	X		Turnen, springen
3,5		100	Kv-vv havo 5	A, B, C	X		Videoclip dance

Bsm-dossier Bewegen en organisatie (P02)⁵

Weging in P02		Lengte in min.	Afname periode ⁴	Domeinen	SE ¹	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen
7		100	Zv-hv havo 5	A, B, C	X		Trainingsschema
7		100	Kv-mv havo 5	C	X		Lesgeven aan een brugklas
7		100	Gehele jaar h4/5	C	X		Begeleiden sportdagen
14		100	Gehele jaar h4/5	C	X		Organiseren sportdagen

⁴ De periodes van afname lopen van vakantie tot vakantie, bijvoorbeeld: zv = zomervakantie.

⁵ De bsm-dossiers (P01 en P02) dienen voor SE4 afgerond te zijn.

Vervangende opdrachten

Indien een leerling wegens omstandigheden een praktijkonderdeel uit klas 4 of 5 niet kan uitvoeren, bijvoorbeeld door een blessure, krijgt de leerling een vervangende opdracht. Deze vervangende opdracht bestaat uit het lesgeven aan een onderbouwklas. Het onderwerp waarin lesgegeven moet worden, wordt bepaald door het onderdeel dat niet is afgesloten. Als een leerling bijvoorbeeld basketbal niet heeft afgesloten, zal er een basketbal-les gegeven worden. Als het niet mogelijk is dat een leerling dat onderwerp kan doceren, krijgt de leerling een ander onderwerp, maar wel uit hetzelfde domein.

Herexamen

Leerlingen hebben recht op een herexamen indien het SE-eindcijfer lager is dan 6. Het herexamen wordt afgenomen in de periode na SE4 in havo 5.

Het herexamen betreft een theoretietoets over H1 t/m H3. Indien het cijfer voor het herexamen hoger is dan het gemiddelde van to1, to2 en to3 vervangt het behaalde cijfer to1, to2 en to3 (= 30% van het eindcijfer).

De lengte van het herexamen is 100 minuten.

4.5 CKV (Culturele Kunstzinnige Vorming)

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	100%	0%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Domeinen	SE ¹	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
P01	PO	5%	n.v.t.	A	X		Kunsta autobiografie	-
P02	PO	10%	n.v.t.	B en C		X	Design opdracht	-
P03	PO	15%	n.v.t.	B en C		X	Film opdracht	-
P04	PO	30%	n.v.t.	B en C	X		Onderzoek	-
P05	PO	40%	n.v.t.	B en C		X	Eindproductie	-

De hierboven beschreven praktische opdrachten (PO) bepalen het eindcijfer voor CKV. Dit eindcijfer is onderdeel van het combinatiecijfer. Er kan voor de PO's van ckv geen vrijstelling verkregen worden.

Naast de hierboven beschreven praktische opdrachten moet de leerling de onderstaande handelingsdelen (HD) verrichten om het vak CKV af te sluiten.

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen
6	HD		n.v.t.	Periode 1	B	Professionele culturele activiteit (CAP) 1 ondernemen en kijkwijzer invullen
7	HD		n.v.t.	Periode 2	B	Professionele culturele activiteit (CAP) 2 ondernemen en kijkwijzer invullen
8	HD		n.v.t.	Periode 2	B	Professionele culturele activiteit (CAP) 3 ondernemen en kijkwijzer invullen
9	HD		n.v.t.	Periode 2	D	Eindverslag ckv (evaluatie en reflectie)

Herexamen

Leerlingen hebben recht op een herexamen. Het herexamen vindt plaats in de periode voorafgaand aan de herfstvakantie in havo 5 en wordt voor de herfstvakantie ingeleverd. Het herexamen bestaat uit één keuze uit P01, P02, P03, P04. Indien het eindcijfer voor het vak na het herexamen hoger is dan het eerder behaalde eindcijfer, vervangt het cijfer voor het herexamen het oorspronkelijke cijfer van het betreffende onderdeel.

4.6 DUITSEN

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	0%	100%	100%

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	TO	25%	150	SE1	Woordenschat D	X X			Examenidoom 1, 2, 4, 5, 20 (geen woordenboek) Schrijftoets met woordenboek N-D	HSE1
to2	TO	25%	150	SE3	Woordenschat E	X X			Examenidoom 8, 9, 10, 11, 12 (geen wdnboek) Boekentoets met woordenboek D-N	HSE2+3
to3	TO	20%	2x30	januari	B	X			Cito kijk-/luistertoets	-
to4	MO	20%	20	SE4 of eerder in overleg	C	X			Mondeling	-
to5	TO	10%	30	SE4	Woordenschat	X			Examenidoom 14, 15, 17, 18, 19, 20 (geen wdnboek)	-

4.7 ECONOMIE

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	0%	100%	100%

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen ⁴	Herkansing
to1	TO	35%	120	SE1	A t/m I + K (niet D)	X	X		LWEO lesbrieven Jong en Oud, Vragers en Aanbieders H4, Crisis, Werk en Werkloosheid H1 + H2, Verdienen en Uitgeven, Ongelijkheid	HSE1
to2	TO	35%	120	SE3	A t/m G (niet B en C)	X	X		LWEO lesbrieven Jong en Oud H1, Vragers en Aanbieders, Markt en Overheid	HSE2+3
to3	TO	30%	150	SE4	A t/m I (niet B en C)	X	X		LWEO lesbrieven Jong en Oud, Vragers en Aanbieders, Markt en Overheid, Verdienen en Uitgeven, Europa	-
HD	VT	0%			J	X			In Havo 4/5 worden klaslokaalexperimenten uitgevoerd waaraan minimaal 1x deelgenomen dient te worden	-

⁴ gewone rekenmachine

4.8 ENGELS

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	0%	100%	100%

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	TO	30%	100	SE2	D	X			Schrijven: essay (zoals opgenomen in Reader H5). Het gebruik van een woordenboek N-E is toegestaan.	HSE2+3
to2	TO	20%	100	SE3	D	X			Idoomlijst Havo 5. Er mag geen woordenboek gebruikt worden.	HSE2+3
to3	TO	20%	2x30	Januari	B	X			Cito Kijk- en Luistertoets	-
to4	MO	30%	20	SE4 of eerder in overleg	C/E	X			Mondeling ⁴ Het uiteindelijke cijfer is het gemiddelde van het cijfer voor spreekvaardigheid en het cijfer voor de kennis van de gelezen artikelen/boeken (literatuurdeel). Indien de kandidaat de examinerer er niet van kan overtuigen dat de boeken zijn gelezen, worden er punten in mindering gebracht op het cijfer voor het literatuurdeel.	-

⁴ Toelichting mondeling (to4):

De kandidaat voert een gesprek in het Engels met de examinerer over vijf bestudeerde artikelen en acht boeken die hij in het examenjaar en voorexamenjaar voor het vak Engels heeft gelezen. Heeft de kandidaat in het voorexamenjaar voor de afsluitende mondelingentoets een voldoende behaald voor het literatuurdeel, dan worden alleen de in het examenjaar gelezen vier romans getoetst. Bij een onvoldoende voor het literatuurdeel van het mondeling in Havo 4 neemt de leerling de twee boeken van dat mondeling mee naar het mondeling in Havo 5. Doubleurs lezen vier nieuwe Havo 5 boeken.

Beoordelingscriteria:

Vorbereiding, begrijpelijkheid, vlotheid, correctheid, woordkeus, uitspraak en inzicht in gelezen artikelen en boeken.

4.9 FRANS

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	10%	90%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	TO	10%	50	juni	E, A	X			Boekentoets (met woordenboek)	HSEV

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to2	TO	25 %	50	SE2	D	X			Schrijftoets Delf B1 (geen woordenboek)	HSE2+3
to3	TO	20%	50	januari	B	X			Delf luistertoets B1, nouveau format	-
to4	MO	20%	20	SE3 of eerder in overleg	C	X			Mondeling Delf B1	-
to5	TO	25%	50	SE4	woordenschat verwerving	X			Woordenschat en structuurwoorden (geen woordenboek)	-

4.10 GESCHIEDENIS

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	20%	80%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
P01	PO	5%		sept-okt	A, B, C	X			Tijdvak 1-2-3 (hdst. 1 t/m 3) Kenmerkende aspecten en leerdoelen Eisen en beoordelingscriteria: Zie elo	-
to1	TO	5%	100	TW2	A, B, C	X			Tijdvak 4 + 5	HSEV
to2	TO	10%	100	TW4	A, B, C, D	X	X		Tijdvak 7 (alleen par. 2 verlichting) en 8 en 9.1 en 9.2 + K.A 27 t/m 36 waaronder staatsinrichting	HSEV

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to3	TO	20%	120	SE1	A, B, C	X	X		Het Britse Wereldrijk 1620-1900 + tijdvak 9 par. 1, 2 en 3	HSE1
to4	TO	30%	120	SE3	A, B, C	X	X		Duitsland 1918-1991 + tijdvak 10 par. 1 en par. 3	HSE2+3
to5	TO	30%	120	SE4	A, B, C	X	X		Nederland 1948-2008 + tijdvak 9 par. 6 en tijdvak 10 par. 2 en par. 4	-

4.11 HANDVAARDIGHEID

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	0%	100%	100%

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging in %	Lengte in min.	Periode van afname	Domeinen ¹	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
P01	PO	20%	16 uur	aug-okt	B en C	x			Praktijkopdracht 1 – Boetseren + Portfolio > Schetsboek	-
to1	TO	3 %	100	SE1	A1, A2	x	x		Open boek tentamen romaans tot en met neoclassicisme	HSE1
P02	PO	10%	6 uur	Tijdens SE1, één hele dag	B en C	x			Praktijkopdracht 2 – Boetseren + Portfolio > Schetsboek	-
P03	PO	20 %	16 uur	nov-jan	B en C	x			Praktijkopdracht 3 – Bouwen + Portfolio > Schetsboek	-
to2	TO	3 %	100	SE2	A1, A2	x	x		Open boek tentamen romantiek tot en met hedendaagse kunst	HSE2+3
P04	PO	10%	6 uur	Tijdens SE2, één hele dag	B en C	x			Praktijkopdracht 4 – Bouwen + Portfolio > Schetsboek	-
P05	PO	20%	16 uur	jan- april	B en C	x			Praktijkopdracht 5 – Beeldhouwen + Portfolio > Schetsboek	-
to3	TO	4 %	100	SE4	A1, A2	x	x		Tentamen kunstgeschiedenis over het examenthema	-
P06	PO	10%	6 uur	Tijdens SE3?, één hele dag	B en C	x			Praktijkopdracht 6 – Beeldhouwen + Portfolio > Schetsboek	-

Ws niet meer aangeboden in 24-25 (geen lln in H4 in 23-24)

4.12 INFORMATICA

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	40%	60%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
P01	PO	9%		Begin okt	C Informatie E Architectuur	X			HTML5 en CSS3 Computerarchitectuur (hardware)	-
P02	PO	9%		Begin jan	D Programmeren	X			Programmeren	-
to1	TO	13%	100	TW3	C Informatie E Architectuur	X			Informatieverwerkende systemen Elementaire bewerkingen Computerarchitectuur (netwerken) Met rekenmachine onderbouw	HSEV
to2	TO	9%	50	TW4	H Databases, C3, C5			X	Databases	HSEV

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to3	TO	16%	100	SE1	B Grondslagen M Physical computing	X		X	Grondslagen Physical computing Met rekenmachine onderbouw	HSE1
P03	PO	12%		nov	M Physical computing			X	Physical computing Eisen en beoordelingscriteria: Zie elo	-
P04	PO	20%		dec-feb	A Vaardigheden F Interactie	X			Software Engineering Eisen en beoordelingscriteria: Zie elo	-
to4	TO	12%	50	SE4	F Interactie A Vaardigheden	X			Informatica in de samenleving	-

Herexamen

Leerlingen hebben recht op een herexamen indien het SE-eindcijfer lager is dan 6. Het herexamen wordt afgenomen in de periode na SE3 in havo 5.

Het herexamen bestaat uit de onderdelen to1 en/of to3 en wordt afgenomen in de periode SE3 in havo 5. Indien het eindcijfer voor het vak na het herexamen hoger is dan het eerder behaalde eindcijfer, vervangt het cijfer voor het herexamen het oorspronkelijke cijfer van het betreffende onderdeel.

De duur van het herexamen is dezelfde als die van to2 (50 min) of to3 (100 min). Bij de combinatie van to2 en to3 is de lengte van het herexamen 150 minuten.

4.13 LICHAAMELIJKE OPVOEDING

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	-	-	-

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm ⁴	Weging	Lengte in min.	Afname periode ⁵	Domeinen	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen
1	PR	1	100	Zv klas 4 – hv klas 5	A, B	Softbal: tactiek, opstelling/overnemen van honken bij het spel in combinatie met techniek
2	PR	1	100	Zv-hv	A, B	Voetbal: positiespel (overtalsituaties), technische/ tactische oefenvormen Hockey: positiespel (overtalsituaties), technische/ tactische oefenvormen
3	PR	1	100	Mv-zv	A, B	Voetbal: positiespel (overtalsituaties), technische/ tactische oefenvormen Hockey: positiespel (overtalsituaties), technische/ tactische oefenvormen
4	PR	1	100	Hv-kv	A, B	Basketbal: positiespel (overtalsituaties), technische/ tactische oefenvormen
5	PR	1	100	Hv klas 4 – kv klas 5	A, B	Keuze 1: <u>Zelfverdediging/ Judo</u> : houdgrepen, kanteltechnieken, valbreken, beenworpen, stoeispelen <u>Turnen</u> : verschillen sprongen mbv trampoline, plank, uitbouw sprongen pta ob <u>Bewegen op muziek</u> : in groepsverband komen tot een dans van 8*8 tellen
6	PR	1	100	Kv-mv	A, B	Keuze 2: <u>Zelfverdediging/ Judo</u> : houdgrepen, kanteltechnieken, valbreken, beenworpen, stoeispelen <u>Turnen</u> : verschillen sprongen mbv trampoline, plank, ringzwaaien, uitbouw sprongen/ zwaaien pta onderbouw <u>Bewegen op muziek</u> : in groepsverband komen tot een dans van 8*8 tellen
7	PR	1	100	Kv-mv	A, B	Badminton: spelregels, enkel/dubbel, spelen, technische/ tactische oefeningen
8	PR	1	100	Mv-zv	A, B	Atletiek: hoogspringen, flop techniek
9	PR	1	100	Kv-mv	A, B	Volleybal: tactiek, opstelling, set-up techniek, smash, blokkeren

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm ⁴	Weging	Lengte in min.	Afname periode ⁵	Domeinen	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen
10	PR	1	100	Zv-kv	A, B	Kastiebal
11	PR	1	100	Zv-kv	A, B	Deelname toernooien
12	HD	nvt	100	Kv-vv	B, E	Sportoriëntatie, 1 keuzes uit diverse sporten

NB:

De kandidaat krijgt voor de praktische onderdelen een cijfer m.u.v. het handelingsdeel (HD).

Alle onderdelen hebben dezelfde weging in het voortgangsdossier. Het eindcijfer wordt omgezet in een O, V of G.

Eindcijfer 5,4 of lager = O

Eindcijfer 5,5 t/m 7,4 = V

Eindcijfer 7,5 en hoger = G

Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van de kandidaat.

De eindcijfers van havo 4 en 5 tellen mee voor de eindbeoordeling in havo 5. Beide eindcijfers wegen even zwaar en worden gemiddeld voor de eindbeoordeling. Voor elke jaar geldt dat het vak met een eindbeoordeling *voldoende (V)* of *goed (G)* moet worden afgesloten.

⁴ PR = praktijkopdracht

⁵ De periodes van afname lopen van vakantie tot vakantie, bijvoorbeeld: zv = zomervakantie

4.14 MAATSCHAPPIJLEER

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	100%	0%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	SE	10%	50	TB1	B	X			Rechtsstaat I	HE ⁴
to2	SE	15%	100	TW1	B	X			Rechtsstaat II	HE ⁴
P01	PO	5%	Gekoppeld aan to2	TW1	A			X	Actualiteitentoets Wordt tegelijk met to2 afgenomen	-
P02	PO	10%	-	week 16	A, D	X			Onderzoek verzorgingsstaat Eisen en beoordelingscriteria: Zie elo	-
to3	SE	25%	100	TW3	C	X			Parlementaire Democratie	HE ⁴
P03	PO	5%	Gekoppeld aan to3	TW3	A			X	Actualiteitentoets Wordt tegelijk met to3 afgenomen	-
to4	SE (TO)	30%	50	TW4	E	X			Pluriforme Samenleving	HE ⁴

⁴ Herexamen

Leerlingen hebben recht op een herexamen. Het herexamen wordt afgenomen in de eerste periode van havo 5. Het herexamen bestaat uit een keuze uit to2, to3, to4. Dit in overleg met de docent. Indien het cijfer voor het herexamen hoger is dan het eerder behaalde cijfer, vervangt het cijfer voor het herexamen het oorspronkelijke cijfer van het betreffende onderdeel.

De duur van het herexamen is 100 minuten bij to3 en 50 minuten bij to2 en to4.

Het eindcijfer van maatschappijleer is onderdeel van het combinatiecijfer.

4.15 MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	15%	85%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen en leerdoelen	Herkansing
P01	PO	15%		nov-febr	A1-3, F, G	X			Sociaalwetenschappelijk onderzoek	-

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen en leerdoelen	Herkansing
to1	TO	30%	100	SE2	A, B, C	X			H3, H8 en H5	HSE2+3
to2	TO	25%	100	SE3	A, B, D	X			H1, H2 en H9	HSE2+3
to3	TO	30%	150	SE4	A, B, C, D, E	X			H4, H6 en H7	-

4.16 MUZIEK

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	20%	80%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
P01	PO	20%	Dagdeel	TW4	Domein B	X			Musiceren in groepsverband, vocaal en/of instrumentaal	-

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	TO	15%	100	SE1	Domein A		X		Toets muziekgeschiedenis	HSE1
P02	PO	10%	n.v.t.	Tijdens SE2 één dag	Domein A		X		Analyse (werkstuk) van een compositie uit de muziekgeschiedenis	-
to2	TO	15%	100	SE3	Domein A		X		Muzikale termen, algemene muzikaleer en instrumenten	HSE2+3
P03	PO	15%	n.v.t.	Doorlopend	Domein B	X			Individueel musiceer dossier	-
P04	PO	5%	n.v.t.	Doorlopend	Domein A	X			Solfège uitvoeren melodie en ritme	-
to3	TO	5%	50	SE4	Domein A		X		Solfège analytisch luisteren	-
P05	PO	15%	dagdeel	Rond SE4	Domein B	X			Het componeren en uitvoeren van een eigen compositie inclusief transcriptie en het uitvoeren van twee bandcovers	-

4.17 NATUURKUNDE

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	10%	90%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen ⁴	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
P01	PO	5%	100	oktober	G1, A8, A11	X			Elektrische schakeling, tabellen, grafieken	-
P02	PO	5%	100	apr/mei	G2, I3	X			Technische automatisering	-

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen ⁴	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen ⁵	Herkansing
P03	PO	10%		Sept/okt	I1, A5	X	X		Hoofdstuk 6 Vaardigheden Eisen en beoordelingscriteria: Zie elo	-
to1	TO	30%	100	SE2	G1 B2 B1 B3	X X X X	X X X		Hoofdstuk 1 Elektriciteit Hoofdstuk 5 Straling en gezondheid Hoofdstuk 7 Muziek en telecommunicatie Keuze-2 Licht	HSE2+3
to2	TO	30%	100	SE3	C1 D1 D2 C1	X X X X	X X X		Hoofdstuk 2 Sport en verkeer (bewegingen) Hoofdstuk 3 Materialen + lesbrief debiet Hoofdstuk 3 functionele materialen Hoofdstuk 4 Sport en verkeer (krachten)	HSE2+3
to3	TO	20%	100	SE4	A5 C2 E1	X X X	X X X		Hoofdstuk 6 Vaardigheden Hoofdstuk 8 Sport en verkeer (energie) Hoofdstuk 9 Zon en heelal	-

⁴ Domein A kan in alle onderdelen van het schoolexamen aan de orde komen

⁵ Toegestane hulpmiddelen: bij iedere toets mag Binas 7^e editie en een gewone rekenmachine gebruikt worden

4.18 NEDERLANDS

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	20%	80%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	TO	20%	100	TW2	D5, 6	X			Betoog schrijven	HSEV

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to2	TO	25%	50	SE1	E8, E9	X			Syllabus literatuurgeschiedenis	HSE1
to3	TO	10%	100	SE2	A & D		X		Leesvaardigheid en argumentatie	HSE2+3
to4	MO	20%	11-14	dec-mrt	B4	X			De kandidaat verzorgt een mondelinge presentatie op basis van een door de docent goedgekeurd onderwerp op het gebied van kunst en cultuur.	-
to5	MO	25%	20	SE4 of eerder in overleg	E7, E8, E9	X			Mondeling examen over 8 boeken en het literatuuressay dat door de kandidaat in havo 4 en 5 naar behoren is samengesteld in overleg met de docent. Eisen en beoordelingscriteria: Zie elo	-

4.19 REKENEN

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	100%	0%	100%

Dit pta is alleen voor leerlingen zonder wiskunde A of wiskunde B

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	Stofomschrijving	Herkansing
1	Instaptoets	0%	100	Week 3	Onderdelen A, B en C van vier domeinen		Bij deze instaptoets worden alle rekendomeinen op referentieniveau 3F getoetst (met en zonder rekenmachine). Dit zijn de domeinen <i>Getallen</i> , <i>Verhoudingen</i> , <i>Meten & Meetkunde</i> en <i>Verbanden</i> . Bij alle domeinen worden onderdelen A (Notatie, taal en betekenis), B (Met elkaar in verband brengen) en C (Gebruiken) getoetst. Normale rekenmachine meenemen en toegestaan bij onderdeel 'met rekenmachine'.	-
2	SE	100%	100	TW2	Onderdelen A, B en C van vier domeinen	X	Alle rekendomeinen op referentieniveau 3F met en zonder rekenmachine. Dit zijn de domeinen <i>Getallen</i> , <i>Verhoudingen</i> , <i>Meten & Meetkunde</i> en <i>Verbanden</i> . Bij alle domeinen worden onderdelen A (Notatie, taal en betekenis), B (Met elkaar in verband brengen) en C (Gebruiken) getoetst. Normale rekenmachine meenemen en toegestaan bij onderdeel 'met rekenmachine'.	Havo 4 TW3 ⁴

⁴ De Herkansingsmogelijkheid is voor leerlingen die hun cijfer van TW2 willen verbeteren; dat mag ook als het behaalde cijfer van TW2 een voldoende is. Het hoogste cijfer telt.

4.20 PROFIELWERKSTUK

Het schoolexamen omvat ook het profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk (dat kan ook een presentatie zijn) waarin kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen. Het profielwerkstuk heeft betrekking op tenminste één groot vak uit het pakket van de kandidaat. Dit moet op een vak zijn dat minimaal 320 uur studielast heeft.

Het profielwerkstuk wordt opgestart in het voorexamenjaar en afgerond in de eerste helft van het examenjaar. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer. Dat cijfer is onderdeel van het combinatiecijfer. Op de elo is een aparte map aangemaakt waar alles over de inhoud en beoordeling te vinden is.

Leerlingen die overstappen van vwo 5 naar havo 5 besluiten voor aanvang van havo 5 of zij het profielwerkstuk op havoniveau gaan maken of op vwo-niveau.

Leerlingen die overstappen van havo 5 naar vwo 5 dienen een nieuw profielwerkstuk te maken.

Voor de leerlingen die overstappen van havo 5 naar vwo 5 geldt dat het combinatiecijfer alleen uit het profielwerkstuk bestaat.

2023-2024 havo 4

<i>Week/maand</i>	<i>Stap in het proces</i>	<i>Plan je activiteiten</i>
Half april	Stap 1 (oriëntatie)	Opstarten pws
23 april	Stap 1 (oriëntatie)	Keuzeformulier inleveren bij de begeleider; begeleider geeft keuze door na goedkeuren onderwerp
7 juni	Stap 2 (planning)	Plan van aanpak is goedgekeurd, dit bevat: <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeksvragen en deelvragen • Hypothese (indien nodig) • Plan van aanpak • Opzet van de theorie • Opzet methode/enquête/ interview/bronnen zoeken
8 en 9 juli	Stap 3 (uitvoering)	Pws-dagen, inleveren tussenstap en contact met begeleider

2024-2025 havo 5

<i>Exacte dat worden tzt bekend gemaakt</i>	<i>Stap in het proces</i>	<i>Plan je activiteiten</i>
3 september	Stap 3 (uitvoering)	Pws-middag, contact met begeleider
oktober (datum volgt)	Stap 3 (uitvoering)	Pws-moment, inleveren tussenstap en contact met begeleider
15 november	Stap 4 (afronding)	Definitieve pws + dossier op papier inleveren (uiterlijk 16.05 uur, leerlingenadministratie) Digitaal via de elo inleveren (23.59 uur)
6 december	Stap 5 (beoordeling)	Beoordeling tot nu toe is besproken met leerlingen
januari (datum volgt)	Stap 5 (beoordeling)	Mondelinge verdediging pws voor minimaal 2 vakdocenten
februari (datum volgt)	Stap 5 (beoordeling)	Definitief pws-cijfer is met leerlingen besproken

Tijdens ontwikkeldagen dien je te werken aan het profielwerkstuk. Bij onvoldoende voortgang dient dit op school te gebeuren.

Bezemregeling profielwerkstukken afgerond in 2023-2024:

Examenkandidaten die in het schooljaar 2023-2024 hun pws hebben afgerond, hebben het recht om het pws te verbeteren dan wel opnieuw te maken in het schooljaar 2024-2025. De profielwerkstukken van de kandidaten die van dit recht gebruikmaken zullen volgens de beoordelingsregels van het schooljaar 2023-2024 beoordeeld worden.

4.21 SCHEIKUNDE

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	0%	100%	100%

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domein en	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen ⁴	Herkansing
to1	TO	25%	100	SE1	A, B, C	X	X		Chemie Basis Scheikunde + hoofdstuk 1, 3, 4, 5, en 8: atoombouw, binding, zouten, rekenen, water, reactiewarmte en reactiesnelheid.	HSE1
to2	TO	25%	100	SE3	A, B, C, D	X	X		Chemie hoofdstuk 4, 6, 7 en 11: zuren en basen, analyse, redox. Relevante voorkennis uit Basis Scheikunde + hoofdstuk 1, 3 en 5.	HSE2+3
P01	PO	25%	180	school-week 21	A, C, D	X		X	Practica in tweetallen, bijbehorende berekeningen en opdrachten met de resultaten. Eisen en beoordelingscriteria: Zie ELO.	-
to3	TO	25%	100	SE4	A, B, C, D, E, F, G	X	X		Chemie hoofdstuk 2, 4, §6.2, 9, 10, 12 en 13: organische chemie, biochemie, polymeren, procestechnologie, groene chemie Relevante voorkennis uit andere hoofdstukken uit Chemie 4 en 5 havo.	-

⁴ Hulpmiddelen: Binas 7^e editie, gewone rekenmachine

4.22 TEKENEN

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	0%	100%	100%

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
P01	PO	20%	16 uur	sept - okt	B en C	x			Functionele vormgeving: de Grote Prijs	-
P02	PO	20%	16 uur	nov - dec	B en C	x			Naar de fantasie / voorstelling: keuzeopdracht	-
to1	TO	3%	100	SE1	A1, A2	x	x		Open boek tentamen romaans tot en met neoclassicisme (blok 2 en 3 Kunstboek)	HSE1
to2	TO	3%	100	SE2	A1, A2	x	x		Open boek tentamen romantiek tot en met hedendaags (blok 4, 5, 6 en 7 Kunstboek)	HSE2+3
P03	PO	10%	14 uur	Tijdens SE1 en SE2 één dag	B en C	x			Naar de aanschouwing: stilleven en model (praktijkdagen)	-
P04	PO	40%	20 uur	jan – april	B en C	x			Naar de fantasie of functioneel: keuzeopdracht (examenthema)	-
to3	TO	4%	100	SE4	A1, A2	x	x		Tentamen kunstgeschiedenis over het examenthema	-

4.23 WISKUNDE A

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	10%	90%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	TO	10%	100	TW4	B3, D	X			H4 Handig tellen en H7 Veranderingen GR, geen examenstand	HSEV

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to2	TO	20%	120	SE1	C1, C2, C4		X		H5 en H9 GR, in examenstand	HSE1
to3	TO	30%	120	SE2	C1, C4, C5, E		X		H2, H3, H5, H6, H9 en H10 GR, in examenstand	HSE2+3
P01	PO	10%	100	SE3	E5	X			Opdracht "Statistiek met ICT", wordt door de docent verstrekt Eisen en beoordelingscriteria: Zie elo	-
to4	TO	30%	150	SE4	B1, C, E		X		H1, H2, H3, H5, H6, H9, H10 en H11 GR, in examenstand	-

4.24 WISKUNDE B

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	0%	100%	100%

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	TO	30%	150	SE1	A, B en D		X		Hoofdstuk 1, 2, 4, 5, 6 en 9 GR Grafische Rekenmachine) in examenstand	HSE1
to2	TO	35%	150	SE3	A, B, C en D		X		Hoofdstuk 1 t/m 10 GR in examenstand NL	HSE2+3
to3	TO	35%	150	SE4	A, B, C en D		X		Hoofdstuk 1 t/m 11 GR in examenstand NL	-

4.25 WISKUNDE D

	Klas 4	Klas 5	Totaal
Percentage examendossier	10%	90%	100%

Havo 4

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
P01	PO	10%	75		A			X	Kangoeroewedstrijd Let op: geen rekenmachine toegestaan	Ja, in havo 5

Havo 5

Toets nr.	Toets vorm	Weging % SE	Lengte in min.	Afname periode	Domeinen	SE ¹	CE ²	SK ³	Inhoud onderdelen en toegestane hulpmiddelen	Herkansing
to1	TO	30%	150	SE1	A, B	X			Hoofdstuk 1, 3, 5, 7 en 10 OR(=onderbouwrekenmachine) + GR, géén examenstand	HSE1
to2	TO	30%	150	SE2	A, C, D	X			Hoofdstuk 2, 4, 6 en 11 OR + GR, géén examenstand	HSE2+3
P01	PO		75	maart	A			X	Kangoeroewedstrijd 2 ^e poging géén rekenmachine!	-
to3	TO	30%	150	SE4	A, D, E	X			Hoofdstuk 8, 9, 12 OR + GR, géén examenstand	-

Herexamen

Leerlingen hebben recht op een herexamen indien het SE-eindcijfer lager is dan 6. Het herexamen wordt afgenomen in de periode na SE3 in havo 5. Het herexamen bestaat uit een keuze uit to1, to2 of to3. Indien het eindcijfer voor het vak na het herexamen hoger is dan het eerder behaalde eindcijfer, vervangt het cijfer voor het herexamen het oorspronkelijke cijfer van het betreffende onderdeel. De duur van het herexamen is 150 minuten.